

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2020 m. rugsėjo 9 d.

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė: jos pridėtinė vertė priklauso nuo to, kaip veiksmingai paskirstomos lėšos siekiant plataus užmojo ES tikslų, teigia auditoriai

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (RRF) padės valstybėms narėms atlaikyti COVID krizės sukeltą ekonominį sukrėtimą ir padidinti jų ekonomikos atsparumą. Šiandien paskelbtoje naujoje nuomonėje Europos Audito Rūmai atkreipia dėmesį į nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų svarbą siekiant užtikrinti, kad ES finansine parama būtų siekiama bendrų ES sanglaudos, tvarumo ir skaitmeninimo tikslų ir kad ji būtų gerai koordinuojama su kitų formų ES ir nacionaline parama.

2020 m. gegužės mėn. Europos Komisija pasiūlė priemonę „Next Generation EU“ kaip plataus masto priemonių rinkinio, kuriuo siekiama sumažinti socialinį ir ekonominį pandemijos poveikį, dalį. Ją įgyvendinant RRF teks didžiausias vaidmuo – daugiau kaip 600 milijardų eurų bus paskirstyta kaip dotacijos ir paskolos. RRF tikslas – teikti didelio masto finansinę paramą viešosioms investicijoms ir reformoms sanglaudos, tvarumo ir skaitmeninimo srityse. Paramą gaunančios valstybės narės turės parengti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus pagal atitinkamas konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas, Komisijos priimtas per Europos semestrą.

„Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė yra labai svarbi siekiant greitai sutelkti reikiamas lėšas, kad būtų paskatintas atsigavimas ir padidintas valstybių narių ekonomikos atsparumas. Valstybės narės turės atlikti savo darbą ir nustatyti žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos, investicijų ir reformų darbotvarkes, – teigė už nuomonę atsakinga Europos Audito Rūmų narė Ivana Maletić. Tai galimybė parodyti, kad ES lėšos teikia ekonominę naudą. Kad tai padarytume, turime labai atidžiai stebėti, kad pinigai iš tikrųjų būtų skiriami priemonėms, kurios padėtų siekti plataus užmojo ES tikslų. Taip maksimaliai išnaudosime Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės potencialą.“

Pagal RRF lėšų panaudojimo logiką remiamos pažangos orientyrais pagrįstos plataus masto reformų ir investicijų programos, užuot kompensavus su konkrečia programa ir (arba) projektu susijusias išlaidas, kaip yra ES struktūrinių fondų atveju. Auditorių nuomone, RRF sąsają su ES

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų nuomonės pagrindines mintis. Visa nuomonė pateikta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

tikslais, kaip antai socialine ir ekonomine konvergencija, žaliuoju kursu ir skaitmenine transformacija, būtų galima sustiprinti, pavyzdžiui, taikant privalomus bendrus rodiklius, taip užtikrinant, kad atskiruose gaivinimo ir atsparumo planuose nustatyti orientyrai ir siektinos reikšmės būtų tiesiogiai susiję su atitinkamais tikslais. Auditoriai palankiai vertina tai, kad RRF grindžiama esamomis procedūromis, pavyzdžiui, Bendrųjų nuostatų reglamentu (BNR) ir Europos semestru, ir taip skatinama sinergija ir mažinama administracinė našta tiek ES, tiek nacionaliniu lygmeniu. Be to, numatytas dialogas su valstybėmis narėmis suteikia lankstumo sprendžiant konkrečius atvejus. Vis dėlto auditoriai pažymi, kad valstybėms narėms gali būti sudėtinga tuo pat metu parengti gaivinimo ir atsparumo planus, veiksmų programas ir nacionalines reformų programas, ir ragina supaprastinti procedūras. Jie taip pat pabrėžia, kad reikia tinkamų gairių ir koordinavimo, kad būtų išvengta dubliavimosi su kitais ES finansavimo šaltiniais.

Auditorių nuomone, sunku įvertinti, ar siūlomos finansavimo sumos yra pakankamos, kad būtų pašalinti vis dar besitęsiančios krizės padariniai. Nors RRF buvo sukurta reaguojant į vidutinės trukmės ir ilgalaikius pandemijos padarinius, siūlomas finansavimo valstybėms narėms skyrimas iš esmės priklauso nuo padėties iki COVID-19 pandemijos. Todėl keturiose iš dešimties valstybių narių, kurioms skirtos didžiausios RRF dotacijos, 2020 m. BVP nuosmukis turėtų būti kiek mažesnis nei maždaug 7 % sudarantis ES vidurkis. Be to, paskirstymo mechanizmas tik iš dalies atspindi RRF tikslą skatinti Sąjungos ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą didinant atsparumą ir remiant ekonomikos atsigavimą. Daugiau kaip du trečdaliai RRF dotacijų iš tikrųjų skirta 14 valstybių narių, kurių BVP vienam gyventojui 2019 m. sudarė bent 90 % ES vidurkio, ir tik maždaug ketvirtadalis – aštuonioms valstybėms narėms, kurių BVP vienam gyventojui 2019 m. buvo mažesnis nei 75 % ES vidurkio.

Galiausiai auditoriai pabrėžia, kad Komisija ir valstybės narės privalo įgyvendinti griežtas ir veiksmingas kovos su sukčiavimu ir pažeidimais priemones, siekdamos užtikrinti, kad ES parama būtų naudojama pagal numatytą paskirtį. Buvo atkreiptas dėmesys ir į kai kuriuos numatytų stebėjimo ir ataskaitų teikimo procedūrų trūkumus. Dėl RRF valdymo ir audito tvarkos auditoriai mano, kad reikėtų aiškiai apibrėžti Europos Parlamento vaidmenį biudžeto procese, taip pat Audito Rūmų audito teises, siekiant užtikrinti, kad RRF būtų taikomi tokie patys atskaitomybės ir skaidrumo principai kaip ir bendrajam ES biudžetui.

Pastabos leidėjams

Europos Parlamentas paprašė Audito Rūmų pateikti nuomonę dėl Komisijos pasiūlymo dėl RRF sukūrimo pagal Sutartį dėl ES veikimo. Priimta Audito Rūmų nuomonė Nr. 6/2020 šiuo metu paskelbta anglų kalba Audito Rūmų interneto svetainėje eca.europa.eu; redakcijos kitomis kalbomis bus paskelbtos kiek vėliau. Nuomonėje nagrinėjamas tik Komisijos pasiūlymas, tačiau atsižvelgiama į susijusį politinį susitarimą, kurį Europos Vadovų Taryba pasiekė liepos 21 d.

Šia nuomone papildomos kitos su COVID-19 susijusios Audito Rūmų nuomonės: dėl [Bendrujų nuostatų reglamento \(BNR\)](#), [REACT-EU](#) ir [Teisingos pertvarkos fondo](#). Nuomonėje taip pat remiamasi naujausia specialiąja ataskaita dėl [Europos semestro](#), visų pirma kiek tai susiję su konkrečioms šalims skirtomis rekomendacijomis.

Informacija apie Audito Rūmų priemones, kurių buvo imtasi reaguojant į COVID-19 pandemiją, pateikta [čia](#).

Kontaktai spaudai dėl šios nuomonės:

Claudia Spiti, claudia.spiti@eca.europa.eu, tel. (+352) 4398 45 547, mob. tel. (+352) 691 553 547